

Nr 22 - Imbunatatirea sistemului de colectare a impozitelor si taxelor - premisa pentru reducerea fiscalitatii

Un sistem sustenabil de colectare a veniturilor bugetare, consta in imbunatatirea semnificativa a conformarii voluntare si creșterea eficienței și eficacității administrației fiscale fata de evaziunea fiscală.

Romania se confrunta cu provocarea de a imbunatati considerabil capacitatea sa de colectare a veniturilor bugetare, intr-o perioada scurta de timp, pentru a-si putea indeplini prioritatile din perspectiva asigurării sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și lung, astfel încât politica fiscal bugetară să poată gestiona riscuri și situații neprevăzute.

Romania are cea mai mică pondere in PIB a veniturilor bugetare (venituri fiscale și nefiscale), acestea reprezentind in 2009 doar 32,4% din PIB, cu 11,6 pp din PIB mai mici decat media europeană.

Nivelul veniturilor fiscale raportate la PIB (impozite și contribuții sociale) in Romania a fost de la 27,1% in anul 2009, cu 12 puncte procentuale mai mic decat media UE 27(38,8%).

La ponderea veniturilor fiscale in PIB, Romania este penultima din UE și semnificativ mai mică decat in Bulgaria (28,9%), Ungaria (39,5%) și Slovacia (28,8%)*.

Sistemul de taxe și impozite in Romania este caracterizat de o colectare slabă a acestora, cu o administrare ineficientă și o birocrație excesivă și o bază de impozitare relativ redusă, cu multe excepții și deduceri legale și o evaziune fiscală ridicată**.

Evaziunea fiscală are o dimensiune ridicată in Romania, doar in cazul CAS, TVA și impozitului pevenit ea reprezentand peste 9% din PIB***.

Dacă Romania ar colecta impozitele și taxele pe care le are la maxim, ar avea venituri bugetare că procent din PIB foarte aproape de media europeană.

O reformă profundă a administrării taxelor și impozitelor in Romania țintită in direcția creșterii gradului de colectare a taxelor este absolut necesară, prin eforturi combinate de crestere a conformarii voluntare si reducerea substantiala a evaziunii fiscale.

Procesul de reformare a administrației fiscale trebuie sa aiba ca obiectiv o abordare modernă a problemei interacțiunii dintre administrația fiscală și contribuabilii săi.

Strategia de modernizare se bazează pe experiența proprie, dar și pe soluțiile adoptate de administrațiile fiscale de referință din țările dezvoltate. Noua abordare, adoptată în majoritatea statelor comunitare, constă în echilibrarea funcțiilor de servicii și de control, realizarea punctului de optimum. In acest fel, se evită generarea unei atitudini de respingere din partea contribuabililor excesiv verificați.

Conducerea pe baza de obiective este o practica generalizata în statele cu economie dezvoltata, membre OECD, dar si in cele din Uniunea Europeană și reprezintă pentru adinistratia fiscală din Romania o schimbare importanta de perspectivă : trecerea de la o cultură bazată în esență pe proceduri, la o **cultură orientată preponderent spre performanță** .

Implementarea unei reforme la nivelul administratiei fiscale din Romania ar trebui sa aiba urmatoarele **obiective**: *stimularea capacitatii institutionale a ANAF de a creste eficienta in colectarea veniturilor bugetare; reducerea dimensiunii economiei subterane; imbunatatirea guvernantei; imbunatatirea climatului de afaceri; si combaterea coruptiei.*

Toate functiunile si procesele activitatii de administrare fiscala sunt realizate cu ajutorul unei tehnologii a informatiei moderne, incluzand schimburi de comunicatii si date cu alte entitati nationale si internationale, precum si cu contribuabilii.

In viitor, A.N.A.F. va trebui sa treaca de la arhitectura distribuită la o arhitectură centralizată a informațiilor, care duce la agregarea datelor, la cresterea capacității sale de prelucrare și analiza a informațiilor la nivel național, în scopul optimizării deciziilor la nivelul conducerii și creșterii rapidității cu care rezolva problemele în relația cu contribuabilii.

Reproiectarea si cresterea capacitatii sistemului informatic al administratiei fiscale, în vederea gestionării unei baze de date centralizate, cuprinzând date si informații privind totii contribuabilii din Romania reprezinta “pilonul central” al reformei administratiei fiscale din Romania.

Susținerea în condiții bune a obiectivelor reformei fiscale va impune urmatoarele directii de acțiune legate de cresterea capacitatii suportului informatic:

- Achiziționarea de soft-uri, echipamente si servicii suport pentru implementarea noilor proceduri de gestionare si administrare a documentelor si informatiilor fiscale;
- Dezvoltarea unor instrumente informatice de monitorizare a procesului de gestiune a declarațiilor fiscale, precum și pentru efectuarea controlului masiv privind coerența datelor din declarații;
- Uniformizarea programelor informatice la toate structurile administratiei fiscale(vama, garda financiara, administratie fiscala);
- Realizarea schimbului de informații cu autoritățile publice, instituțiile publice și de interes public, centrale și locale, precum și serviciile descentralizate ale autorităților publice centrale, care dețin date cu privire la bunurile mobile și/sau imobile ale debitorilor;
- Dezvoltarea de programe informatice pentru preluarea acestor informații si asigurarea softului necesar transferurilor de date.
- Crearea unei baze de date unice despre contribuabili;
- Dotarea cu aplicații care sa permită un acces facil la sursele proprii de date sau date atrase de la alți deținători de informații;
- Implementarea schimbului electronic de informații în baza convențiilor de evitare a dublei impuneri;

Modernizarea si cresterea capacitatii sistemului informatic al administratiei fiscale va conduce la imbunatatirea conformarii voluntare si reducerea substantiala a evaziunii fiscale si implicit la creșterea colectării veniturilor bugetare ca procent din PIB foarte

aproape de media europeană.

Procedurile si practicile simplificate, modernizate si transparente de colectare a impozitelor, taxelor si contributiilor sociale vor reduce birocratia si costul conformarii, imbunatatind astfel competitivitatea operatorilor economici si instituind un mediu de afaceri prielnic dezvoltarii sectorului privat.

Modernizarea administratiei fiscale transformandu-se intr-o institutie orientată preponderent spre performanță, mai transparenta, mai responsabila, mai echitabila si orientata spre servicii de calitate, va maximiza increderea contribuabililor in sistem si va crea premisele reducerii fiscalitatii in Romania.

* *sursa* EUROSTAT

***sursa* Raportul Bancii Mondiale – Doing Bussiness 2011

****sursa* Consiliul Fiscal-Evolutii si perspective macroeconomice si bugetare-2011

**Președintele Camerei Consultanților Fiscali
Dr. Ec. Daniel Chițoiu**